

Editor: Călin Vlaic

Corectură: Ioana Diaconu

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Design copertă: Ionuț Broștianu

Adrian Lesenciu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LESENCIUC, ADRIAN

Limbile vântului / Adrian Lesenciu. - București :

Cartea Românească, 2018

ISBN 978-973-23-3297-9

821.135.1

Limbile vântului

Grupul Editorial Cartea Românească

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, 2018

Editura Cartea Românească este un imprint

al Editurii Cartea Românească Educațional

www.cartearomaneasca.ro

I

Într-o seară ca aproape toate celelalte ale vieții lui, Gheorghe Borghescu, un simplu cioban din Obcini, a avut un accident. În timp ce alerga după o oaie priană¹ pe lângă Iezerul Păpușii, s-a desprins pământul de pe malul abrupt și l-a acoperit aproape în întregime. O piatră destul de mare i-a căzut în cefă. Trupul ciobanului a rămas întins lângă iezer, în timp ce turma de oi a prins a behai în pragul trecătorii. Spurcăciunea² priană a fost acoperită de pământ și ucisă. Stoian, un ciobănesc cu labi puternice, câinele de suflet al lui Gheorghe, a început a urla precum lupii. În zarva aceea, cu ultimul fricel de praf desprins de pe mal, aburul verde al iezerului s-a tulburat, s-a adunat laolaltă ca o bucată de călții³, a prins chip și, în timp ce oile speriate se împrăștiau, în timp ce Stoian își intrețea urletul, arătându-și, din când în când colții, probabil că cineva aflat prin zonă ar fi observat cum se încheagă în chip femeiesc, în cămeșă albă, și cum, apropiindu-se de Gheorghe, îl ridică și îl aşază peste pământ surpat. Cum cu mâna stângă îi mângeaie fruntea și o lumină verzuie se aşterne

¹ Termen popular, folosit pentru a descrie vitele sau oile care au dungi sau pete de culoare albă.

² La păstorii din Bucovina, termenul „spurcăciune” desemnează animalele în care a intrat duhul necurat.

³ Fire scurte de cânepă rezultate în urma scărmănariei.

peste chipul ciobanului. Cum un zâmbet cald se înfiripă în colțul gurii.

Apoi, ca și când nimic n-ar fi tulburat vreodată colțul acela oglindit în iezer, au început să cânte păsărelele. Doar Stoian a rămas să mărâie stingher, priponit lângă trupul obosit al stăpânului său.

Ciobanii l-au găsit Tânziu pe Gheorghe, l-au purtat pe brațe până la stână, l-au aşezat pe lăicer, l-au spălat cu apă și cu zer, dar nimic nu alunga lumina de pe chipul său și nici zâmbetul acela din colțul gurii.

— O fi mort, nu-i bate inima.

— Taci, măi copile, nu vezi că se agață de viață? Înhamă caii și hai să-l ducem la spital la Rădăuți!

— Nu mișcă, bade Nițucă.

— Băiete, se răsti baciul, și bietul ciobănaș încremenii, aici nu e treabă curată. Nu vezi ce lumină s-abate pe fruntea lui?

Înhămară caii, îl aşezără pe Gheorghe pe paie, lângă copilandrușul Gavriluț și, cu baciul Nițucă mânând, porniră în toiu unei nopți înnorate și fără lună pe firul văii, către zări doar de ei cunoscute. Coborârea fu fără probleme până la iezer. Acolo, însă caii se smuciră, ca și cum o dihanie¹ le-ar fi atinut calea. Unul dintre felinare se desprinse de pe loitoră² și dădu să se răstoarne peste paiele din căruță, iar în liniștea înnegurată a nopții se auzi o muzică stranie. O muzică ce te înfioră.

— Fă-ți cruce cu limba în gură, apucă să spună bătrânlul baci, și Gavriluț, speriat nevoie mare, își umplu gura cu propria limbă căutându-i pereții.

Cântecul se stinse, iar trupul lui Gheorghe zvâcni.

— E viu, murmură Gavriluț.

— E doar vraja, răspunse baciul.

— Atunci să mergem la mătușa Hafia, să-l descânte.

¹ Fiară, jivină; aici și cu sensul de fieră nepământeană.

² Parte laterală a căruței.

— Are lovitura aceea la cap. Îl ducem la spital, nu la descântat...

— Oricum trecem pe lângă casa ei...

— Copile, nu mai spune prostii! O să-ți explice moșu' cumva. Tu ai auzit ce-a pătit Vasile Berezchi? Îl chemau știmatele¹ în pădure, dar nu auzea decât el. Dormea în baraca forestieră de sub Bârca Neagră. Colegii lui l-au legat – lucra atunci la IFET² –, el s-a desprins și a plecat. Și tot spunea înainte să plece: nu auziți ce muzică frumoasă?! L-au găsit împrăștiat pe stânci.

— Păi noi nu l-am găsit împrăștiat pe badea Gheorghe...

— Nu pe el îl voia.

Se lăsă liniștea.

— Bade Nițucă, am auzit și eu muzica, zise flăcălandrul după un strop de tăcere, cu inima cât un purice, tremurând tot.

— Eu n-am auzit niciun fel de muzică, spuse baciul.

Un fior îl trecu pe Gavriluț, din creștet până în tălpi.

— Cum așa? Mi-ați spus să fac cruce cu limba-n gură.

— Da, copile. Caii văd tot. Toate animalele văd, numai noi nu vedem. Avem vederea să putem spune că înțelegem cum e lumea din jurul nostru, dar ceea ce putem prinde și doar așa ceva, cum să-ți spun eu, e puțin. Realitatea e alta, copile. Privește cu atenție în jurul tău să vezi câte se întâmplă și nu-ți dai seama. Așa, măi, cum spuneam, caii văd tot și nechează, iar eu mai știu că iezerul ăla nu-i curat, așa că am spus să-ți faci cruce să te previn.

Gavriluț tremura, chiricit lângă trupul lui Gheorghe. Un petec de cer se lumină, norii se risipiră și un pumn de stele împrăștiate acolo îți țineau ochii pironiți de tavanul nopții. Umbra neagră și mătăhăloasă a pădurii se întrețesea în orizont. Bietul Gavriluț tăcea încordat.

¹ Personaje fantastice din mitologia populară românească, întruchipate de femei care protejează păduri, ape, comori etc.

² Întreprindere Forestieră de Exploatare și Transport.

Coborârea fu cu opinteli până în buza văii. Fiece scrâșnet ori trosnet era amplificat în mintea copilandrului. Ce muzică! Chiăr nu auzise baciul?

Trupul lui Gheorghe lucea în lumina stelelor. Și când dădură cotul pe lângă coliba Hafiei, ciobanul îngăimă ceva cu o voce absentă, stranie.

— Ce zice? întrebă băiatul.

— N-am înțeles, răsunse Gavriluț înfrigurat.

— Tac și ascultă!

Opriră caii. Pajîștea de deasupra se îmbrăcase în aburi verzi-aurii. Părea că un soare verde și nu unul roșu urma să se agațe de colțul cerului, printre brazi. Gheorghe continua să vorbească. Dar nimic, nimic nu era inteligibil. Lui Gavriluț i se părea că găsește, din când în când, câte un cuvânt pe care să-l asemene celor românești sau celor rusești, pe care le cunoștea, dar totul se destrăma când râul de vorbe continua să curgă.

Deodată se auzi un trosnet, apoi un lipăit sacadat. Gavriluț se făcu și mai mic.

Baciul întoarse capul și o văzu pe Hafia, răsărită de nicăieri, sprijinindu-se de un băț, molfăind cu gura știrbă niște cuvinte-amelințare.

— Plecați cu el de aici, n-am nicio putere!

— Cum aşa, mătușă, auzi-l cum vorbește! zise badea Nițucă s-o întărâte.

— Nu vorbește Gheorghe! N-auzi, nu e el. N-am nicio putere! Nu vă apropiati de casa mea!

— Mătușă Hafia, păi noi ce ne facem? glumi baciul

— Nu știu, plecați. Nu vreau să am de-a face. Luati-l de aici!

— E duh rău? mai întrebă badea Nițucă, dar zâmbetul nu i se putea ghici prea bine pe întuneric.

Gavriluț tăcea tremurând, pitulat.

— Luati-l, am zis, plecați de la casa mea. Ocoliți-mă! Nu vreau să am de-a face cu el!

În tot acest timp, Gheorghe continuase să vorbească, absent, destul de repede, aceeași stranie limbă armonioasă și șuierătoare. Apoi tăcu, iar lumina ce se revărsase pe pajîște s-a restrâns, s-a schimonosit parcă și-n loc au prins a juca razele dintâi ale unui soare roșiacic.

— Îl ducem la spital, Gavriluț. Ducă-se pe pustii duhurile astea!

Valea șerpuiindă părea a se scurge într-un drum prăfos. Printre molizi, mai întâi, apoi printre arini, căruța se-ntinse pe drumul Rădăuțiu lui. Gheorghe rămase nemîșcat în paie, cu privirea pierdută în ceruri.

II

După ce soarele urcase binișor pe cer, căruța baciului opri în dreptul spitalului. Fațada roșie a corpului de la intrare, o prelungire a zorilor în amestecul de cenușiu și verde, îl făcea ușor de recunoscut. După o noapte a contururilor mari, întunecate, în care forma se topise în întreg, o noapte curată în percepție, iluzia culorii începuse să încețoșeze realitatea și să hrânească privirea însărată de contururi. Spitalul, un corp cu o fațetă hexagonală săngerie, clar în contururi dar înșelător în realitate – o știa bătrânul baci, chiar dacă, după el, lucrurile s-ar putea spune mult mai simplu: *să nu te-ncrezi, copile, în ce vezi!* – prinse viață în priviri. În tot orașul trebuia să nu te-ncrezi, zicea baciul, *ăia sunt niște farisei care stau în cutii aşezate unele peste altele și care își fac treburile în casă; nici măcar casă nu știu ce este.*

— Aici e, zise el băietanului, care moțăia lângă trupul lui Gheorghe. Ptrrru! se întoarse spre cai, trăgând hățurile.

Caii se opriră și, în dimineața amortită a unui cer văratic cu iz de pace. Primul care ii salută fu un polițist ce ieșise, probabil, din spital (mă rog, asta o fi o formulă de salut la polițiști):

— Actele la control!

În timp ce bătrânul descheia buzunarul chimirului spre a găsi cele trebuincioase, polițistul continuă poezia pe care ciobanii și-o imaginară formulă de salut și care se dovedi, în cele din urmă, lectie de civism:

— Știați că n-aveți voie să circulați cu mijloace cu tracțiune animală pe aici? Normal că nu știați! Cu căruțe, am zis, ce te uiți, bade, la mine, ca și cum n-ai ști ce se întâmplă? Circulați cu căruțe, se întâmplă.

Printre paie, chipul ciufulit și neodihnit al puiandrului Gavriluț se iți de lângă cel împăcat al lui Gheorghe Borghescu, ciobanul lovit în cefă.

— Dar n-am înțeles ce-ați avut de împărțit, să vă batetă..., continuă polițistul.

— Cum să ne batem, domnule? I-a căzut un bolovan în cap.

— Accidente. Da, bade, accidente ca cel pe care le vezi matale la televizor.

— Ptiiu, drace! murmură printre buze bătrânul, ce televizor? D'apăi să vii la stână, să te uiți la televizor, când ii avea poftă, vru să spună, dar tăcu, aşa cum îl învățase maică-sa să se poarte cu jăndarii¹ și cu alte organe ale autoritatii, chiar dacă polițistul era un puiandru cu câteva fire de păr răsărite prin puful de pe față, și întinse, la fel de tăcut, buletinul. Si în timp ce îl urmărea pe polițist întorcând pe toate fețele buletinul, apăru un al doilea polițist, ieșind din spital.

— Bade Ion, zise primul, n-am ce să-ți fac, tre' să-ți dau amendă. Nu vezi? Adineauri am venit de la un accident aici la spital, să luăm declarații. Matale ce crezi, că e simplu? Tot aşa din ăstia ca matale, care pleacă la drum și cred că drumul e al lor.

— Domnu' polițist, d'apăi noi am venit să-l aducem pe Gheorghe la spital. E lovit la cap, săracu'. Si pentru că polițistul îl privea fix, cu neîncredere, adăugă: Venim de la o stână de pe Zalomestra².

— Aaa! V-ați bătut la stână și veniți la spital acuma. Ce mai ai acolo?

¹ Jandarmii.

² Sat al comunei Brodina, situat pe Valea Moldoviței, și vârf de 1162 m altitudine din Obcina Feredeului.

— Nică vorbă!

— Și cine să vă creadă? Să-l întreb pe copil? Fugi, de-aici, bade!

— Dacă vă spun? și bătrânul, care spumega înăuntru, păstră calmul. Lăsați-ne să-l ducem pe Gheorghe la spital și apoi vă zâc ce doriti.

— Fugi de-aicea, bade, adică vrei să ne fentezi?

— Nu domnule, n-am făcut nimic. Lăsați-mă să-l duc pe om la spital și atât. Nu vă cer nimic altceva.

— Știi ce, bade? De amendă tot nu scapi, răsunse Tânărul polițist, întorcându-se spre colegul său. Hai să-l însoțim!

Gavriliuț apucă de picioare, baciul, cu brațele trecute pe sub torsul bărbatului, îl luă din față și intră în holul sinistru, de o culoare nedefinită, amintind de moarte.

— Ce faceți, băi, strigă o asistentă înțepată? Unde vă credeți? Unde-l duceți?

— La spital, răsunse aproape impasibil bătrânul.

— Păi și aşa, fără targă? La ce medic vreți să ajungeți?

— Nu știu, domniță. E lovit la cap, săracu', un' să-l ducem?

— Stați aşa!

Iar bătrânul baci Nițucă și copilandul rămăseră încremeniți ca o sculptură, sub privirea admirativă a doi polițiști tineri, cu caschetele pe ceafă, dar mai ales sub lumina piezișă a ferestrei, care sporea în gravitate momentul stării. Doar conturul grupului statuar se întrevedea contre-jour, o siluetă atipică, a unui posibil animal mitologic, cu picioarele din față, gâtul curbat și capul întors în spate formate de trunchiul baciului, cu picioarele din-dărăt formate din trupul băietanului și cu trunchiul alcătuit din silueta lui Gheorghe de pe care atârna, asemenea blănii, lăicerul pe care ciobanii îl aruncaseră deasupra omului lovit la cap.

După câteva minute, apărură cu targa doi flăcăi cu halate albe – de măcelar, gândi baciul – și îl urcară pe Gheorghe.

— Ce mai așteptați? se răsti asistenta.

— Să vedem ce-i cu el, ce zice dom' doctor.

— Tataie, matale nu pricepi? Știm noi unde să-l ducem. Dom' doctor va fi chemat. O să te anunț eu. E mai bine să aștepți afară să nu se supere dom' doctor.

— Hai, măi, ce nu ați înțeles, interveni polițistul. Să mergem afară să facem procesul-verbal.

Baciul Nițucă ieși derutat de ceea ce se întâmplă, băiatul, așijderea, nedumerit, iar polițiștii nervoși după așteptarea prea multă pentru niște ciobani care voiau să se fofileze.

— Bade, ce mai tura-vura, opt milioane amendă, ce să mai investigăm acum cum s-a întâmplat cu voi, cum v-ați aplicat unul altuia lovitură de ați ajuns în halul asta la spital.

— Pen'ce, domnule polițist?

— Cum pen'ce? Că ați venit cu căruța în fața spitalului, că ați umplut orașul de bălegar de cal, pentru toate astea bade, și pentru că v-ați bătut, că ați tulburat liniștea publică...

— Nu ne-am bătut, începu să se răstească baciul, tremurând pe sub pălăria verde. Și chiar dacă ne-am fi bătut, ce liniște publică să fi tulburat la stână? gândi, stăpânindu-se să mai zică ceva.

— Bade, matale să taci când vorbesc eu!

— Flăcăule, zise baciul, și de data asta nu puse frâu vorbelor, la noi, acolo, la stână, de unde venim, am învățat să-i ascultăm pe bătrâni. Îmi pare rău că îți spun aşa, dar te-a îmbrăcat statul în straiele astea frumoase de polițist să ne aperi, nu să ne amendezi. Tu tre' să fii copilul unor oameni de care n-ai vrea să vezi că cineva ca tine, de vîrstă ta, în uniformă sau nu, își bate joc.

Polițistul dădu să bolmojească¹ ceva, dar se opri. Celălalt interveni imediat:

— Domnule, dumneata nu ai voie să circuli cu căruța prin oraș, cu mijloacele de transport cu tracțiune animală, aşa cum se spune la lege.

— N-am avut ce face, tinere, răsunse împăciuitor baciul, l-am adus pe omul asta lovit la cap. Am mers toată noaptea.

¹ Să îngăime, să vorbească încurcat, fără rost.